

C-633/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. november 25.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Bundesgerichtshof (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. október 15.

Felperes és felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und
Verbraucherverbände, Verbraucherzentrale Bundesverband e. V.

Alperes és ellenérdekű fél a felülvizsgálati eljárásban:

TC Medical Air Ambulance Agency GmbH

Az alapeljárás tárgya

A 2002/92 és 2016/97 irányelv – A „biztosításközvetítő” fogalma – Olyan vállalkozás biztosításközvetítőnek minősítése, amely a fogyasztók számára külföldön történő megbetegedés vagy baleset kockázatának fedezése céljából általa kötött csoportos biztosításban díjköteles tagságot, valamint egyéb szolgáltatásokat nyújt

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogi alapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) előzetes döntéshozatal céljából a biztosítási közvetítésről szóló, 2002. december 9-i 2002/92/EGK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 9., 5. o.; magyar

nyelvű különkiadás 6. fejezet, 4. kötet, 330. o.) 2. cikke 3. és 5. pontjának, valamint a biztosítási értékesítésről szóló, 2016. január 20-i (EU) 2016/97 európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozás) (HL 2016. L 26., 19. o.) 2. cikke (1) bekezdése 1., 3. és 8. pontjának értelmezésére vonatkozó következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

A 2002/92/EGK irányelv 2. cikke 3. és 5. pontjának és az (EU) 2016/97 irányelv 2. cikke (1) bekezdése 1., 3. és 8. pontjának értelmében vett biztosításközvetítőnek minősül-e az a vállalkozás, amely biztosítottként az ügyfelei részére a biztosítónál csoportos biztosítás formájában külföldi utazási egészségbiztosítást és külföldi, illetve belföldi hazaszállítás költségeire kiterjedő biztosítást tart fenn, és a fogyasztók részére olyan tagságot értékesít, amely külföldi megbetegedés vagy baleset esetén biztosítási szolgáltatások igénybevételére jogosít, a megszerzett tagoktól pedig a biztosítási fedezet fejében díjazásban részesül?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A biztosítási közvetítésről szóló, 2002. december 9-i 2002/92/EGK európai parlamenti és tanácsi irányelv, különösen a 2. cikk 3. és 5. pontja

A biztosítási értékesítésről szóló, 2016. január 20-i (EU) 2016/97 európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozás), különösen a 2. cikk (1) bekezdésének 1., 3. és 8. pontja

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 Az alperes reklámcégeket bíz meg azzal, hogy fogyasztóknak a „TC Medical Air Ambulance Agency GmbH csoporthoz” való csatlakozást házaló kereskedelem útján díj fejében kínálja. A tagság külföldi megbetegedés vagy baleset esetén különböző szolgáltatások igénybevételére jogosít fel. E szolgáltatások közé tartozik az orvosilag indokolt gyógykezelés és betegszállítás költségeinek megtérítése, a megfelelő szállítás megszervezése és lebonyolítása, valamint a telefonon elérhető „ügyfélközpont” üzemeltetése.
- 2 Az alperes szerződéses kapcsolatban áll egy olyan társasággal, amely az alperes részére egészségügyi személyzetével és légi járművével a biztosítási szolgáltatás egy részét, valamint a 24 órában elérhető ügyfélközpont megszervezését biztosítja. Az alperes ezért e társaság részére díjazást fizet. Az alperes biztosítottként csoportos biztosítást kötött egy biztosítóval, amely révén az alperes ügyfeleinek külföldi utazási egészségbiztosítás és a külföldi, illetve belföldi hazaszállítás költségeire kiterjedő biztosítás keretében nyújt biztosítási fedezetet.
- 3 Sem az alperes, sem az általa megbízott reklámcégek nem rendelkeznek a nemzeti jog szerinti biztosításközvetítési engedéllyel.

- 4 A felperes az alperes tevékenységét versenyellenesnek tartja. Lényegében úgy véli, hogy az alperes biztosításközvetítési tevékenységet folytat, amelyhez engedélyre lenne szüksége. Ezért keresetet indított a nemzeti bíróságok előtt annak érdekében, hogy az alperest kötelezzék arra, hogy a biztosításközvetítéshez szükséges engedély hiányában hagyjon fel azzal, hogy fogyasztók részére a biztosított közösséghez való csatlakozásra vonatkozó szerződéseket kínálja vagy erre megbízást adjon.
- 5 A Landgericht (regionális bíróság) helyt adott a keresetnek. Az alperes fellebbezése nyomán a fellebbviteli bíróság elutasította a keresetet. Jelenleg felülvizsgálati eljárás keretében a kérdést előterjesztő bíróság foglalkozik a jogvitával.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 6 A kereseti kérelem sikere attól függ, hogy a nemzeti jog értelmében az alperesnek engedélyre van-e szüksége az általa forgalmazott tagságok fogyasztó felé ellenszolgáltatás fejében történő közvetítéséhez. E kérdésre megválaszolója pedig a 2002/92 irányelv 2. cikke 3. és 5. pontjának, valamint a 2016/97 irányelv 2. cikke (1) bekezdése 1., 3. és 8. pontjának értelmezésétől függ.
- 7 A fellebbviteli bíróság a kereset elutasítását azzal indokolta, hogy az alperes a nemzeti jog értelmében nem minősíthető biztosításközvetítőnek. A nemzeti jog értelmében csak az lehet biztosításközvetítő, aki maga nem a biztosítási kötvény jogosultja, és nem is biztosító. Az alperes esetében nem ez a helyzet. Az alperes annak a vállalkozásnak a biztosítottja, amelynél saját nevében harmadik személyek javára csoportos biztosítási szerződést kötött. Ezenkívül az ügyfélközpont biztosításával, valamint betegség esetén a hazaszállítás megszervezésével és lebonyolításával a csoportos biztosítás szolgáltatási szintjét meghaladó, különálló szolgáltatásokat nyújt.
- 8 A kereset az alperes által 2017 szeptemberében használt szerződéses dokumentumokra vonatkozik. 2017 szeptemberét követően a 2002/92 irányelvet 2018. október 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte a 2016/97 irányelv, és annak helyébe lépett, az alapügyben irányadó nemzeti jogszabályt pedig ez utóbbi irányelv átültetésével szintén módosították.
- 9 A nemzeti jognak mind a korábbi, mind pedig új változata értelmében az minősül biztosításközvetítőnek, akit egy vagy több biztosító képviselőjeként biztosítási szerződések közvetítésével vagy megkötésével bíznak meg, vagy aki biztosítási alkuszként a biztosítási szerződések közvetítését vagy megkötését átveszi anélkül, hogy arra a biztosító megbízást adott volna.
- 10 Ezért a német ítélkezési gyakorlatban és a német jogirodalomban az az álláspont vált uralkodóvá, hogy a csoportos biztosítás azon biztosítottját, aki az e csoportban való tagságot díjazás ellenében értékesíti, nem lehet

biztosításközvetítőnek tekinteni, és a közvetítőhöz hasonló jogállásúnak sem minősül.

- 11 Ugyanakkor olyan álláspont is létezik, hogy a csoportos biztosítás biztosítottját akkor lehet biztosításközvetítőnek tekinteni, ha a csoportos biztosítást nem a biztosítottak érdekében, hanem saját gazdasági érdekében köti.
- 12 Az a kérdés, hogy a csoportos biztosítás biztosítottja lehet-e biztosításközvetítő, és ha igen, milyen feltételek mellett, nem tűnik ki egyértelműen a 2002/92 irányelvből és a helyébe lépő 2016/97 irányelvből, valamint a Bíróság ezzel kapcsolatos eddigi ítélezési gyakorlatából.
- 13 A Bíróság ítélezési gyakorlata szerint a 2002/92 irányelv 2. cikke 3. pontjának első bekezdésében említett tevékenységek tágan vannak megfogalmazva. E szabályozásban a biztosítási közvetítés fogalmát a következőképpen határozzák meg: biztosítási szerződések bemutatásával, ajánlattétellel, vagy más biztosítási szerződések megkötésének előkészítésével kapcsolatos tevékenységek, vagy az ilyen szerződések megkötése, illetve közreműködés az ilyen szerződések kezelésében és teljesítésében, különös tekintettel a követelésekre. Eszerint a 2002/92 irányelv 2. cikke 3. pontjának első bekezdésében említett tevékenységek mindegyike önmagában biztosítási közvetítési tevékenységnek minősül (2018. május 31-i *Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag és társai ítélet*, C-542/16, EU:C:2018:369, 37. pont). E megfontolások a 2016/97 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában említett tevékenységekre is érvényesek. A biztosítási értékesítés e rendelkezésben meghatározott fogalmának hatálya többek között a következőkre terjed ki: biztosítási szerződések megkötésével kapcsolatos tanácsadással, ajánlattétellel vagy biztosítási szerződések megkötésének előkészítésével kapcsolatos egyéb tevékenységek, az ilyen szerződések megkötésével, illetve az ilyen szerződések kezelésében és teljesítésében való közreműködéssel kapcsolatos tevékenységek, különösen kárigény esetén.
- 14 Lehetségesnek tűnik, hogy az alperes az általa kínált szolgáltatások alapján ilyen értelemben biztosításközvetítőnek minősüljön.
- 15 Ezenkívül a biztosításközvetítő fogalmának tág értelmezése mellett szólnak e két irányelv preambulumbekkezdései.
- 16 A 2002/92 irányelv és a 2016/97 irányelv abból indul ki, hogy a biztosítási termékeket többfajta személy és intézmény értékesíthet. A 2002/92 irányelv az ügynököt, az alkuszt és a „bankbiztosítási” közvetítőket nevesíti (a (9) preambulumbekkezdés), a 2016/97 irányelv pedig ezenkívül a biztosítót, az utazási ügynököt és gépjármű-bérbeadó céget is említi ((5) preambulumbekkezdés). Az értékesítőkkal szembeni egyenlő bánásmód és az ügyfelek védelme megköveteli mindkét irányelv alkalmazását mindezen személyek és szervezetek vonatkozásában. A 2016/97 irányelv hatálya e tekintetben egyértelműen tágabb a 2002/92 irányelv hatályánál (a 2016/97 irányelv (7) és (8) preambulumbekkezdése). A 2016/97 irányelv kinyilvánított célja, hogy a

fogyasztóknak az értékesítési csatornák közötti eltérések ellenére azonos szintű védelemben kell részesülniük (a (6) preambulumbekzdés).

- 17 E preambulumbekzdésekből nem tűnik ki, hogy az irányelvek alapján kizárólag a biztosítási üzletkötők és a biztosítási alkuszok minősülnek biztosításközvetítőknek.
- 18 A 2002/92 és a 2016/97 irányelv által követett cél is amellet szól, hogy azok, akik az alpereshez hasonlóan fogyasztók részére díjfizetés ellenében csoportos biztosításon belüli tagságot értékesítenek, biztosításközvetítőnek minősüljenek. Az ezen irányelvekben előírt nyilvántartásba vételi kötelezettség célja annak biztosítása, hogy biztosításközvetítőként csak olyan személy tevékenykedhet, aki megfelel a szakudásra, a jó hírnévre, a szakmai kártérítési fedezetre és pénzügyi teljesítőképességre vonatkozó szigorú szakmai követelményeknek (a 2002/92 irányelv (14) és (16) preambulumbekzdése). Ezáltal egyrészt a biztosításközvetítés magas szakmai szintjét és az uniós szintű közvetői piac harmonizálását a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadsága akadályainak megszüntetésével kell biztosítani, másrészt pedig a fogyasztók védelmét, azaz a biztosítottak védelmét, e területen ki kell terjeszteni (2013. október 17-i EEAE és társai ítélet, C-555/11, EU:C:2013:668, 27. pont).
- 19 Azon ügyfelek számára, akik szeretnének bizonyos kockázatot fedezni, gazdasági szempontból nincs jelentősége annak, hogy biztosítási fedezetet közvetlenül biztosítási kötvény jogosultjaként vagy valamely, csoportos biztosítás biztosítottjának minősülő vállalkozáson keresztül, közvetetten szereznek. Nem tűnik indokoltnak ezért attól függően eltérő követelmények előírása azon személlyel szemben, aki díjfizetés ellenében biztosítási fedezetet nyújt az ügyfélnek, hogy az ügyfél a biztosítási kötvény jogosultjának vagy a biztosítottnak a pozíciójába kerül-e. A 2002/92 és a 2016/97 irányelv által célként kitűzött fogyasztóvédelem ezért indokoltá teheti, hogy azok a személyek, akik az alpereshez hasonlóan saját gazdasági érdekükből csoportos biztosításon belüli tagságokat értékesítenek, biztosításközvetítőnek minősüljenek.
- 20 A 2002/92 irányelvvel ellentétben a 2016/97 irányelv a (49) preambulumbekzdésében említi a csoportos biztosításokat. E preambulumbekzdésből ugyan kitűnik, hogy a csoportos biztosítások esetében a biztosított egy „ügyfél”, nem pedig egy biztosításközvetítő. E preambulumbekzdés azonban nem fedi le a csoportos biztosítás valamennyi esetét, hanem csak azokat, amelyekben az egyes tagok nem dönhetnek egyenként a csatlakozásról. A jelen ügyben azonban nem terheli ilyen csatlakozási kötelezettség a fogyasztókat.